

Polecenia podsumowujące

1. Przedstaw główne ugrupowania polityczne działające w carskiej Rosji w latach 1905–1907.
2. Omów konsekwencje rewolucji 1905 r. dla społeczeństwa polskiego pod zaborem rosyjskim.
3. Opisz cele działalności Związku Walki Czynnej.
4. Porównaj przyczyny i przebieg rewolucji w latach 1905–1907 w Rosji i w Królestwie Polskim.

Rewolucja 1905–1907 i polskie organizacje niepodległościowe Podsumowanie

26

Rosja przed rewolucją

1881 – śmierć Aleksandra II w wyniku zamachu.

Ograniczenie swobód politycznych za rządów Aleksandra III.

Rozwój gospodarczy Rosji w czasach panowania Mikołaja II.

Wzrost znaczenia radykalnych sił politycznych. Nowe ugrupowania – mienszewicy i bolszewicy.

Rewolucja 1905–1907 w Rosji

Porażki Rosji w wojnie z Japonią przyczyną wzrostu niezadowolenia społecznego.

1 1905 – „krwawa niedziela” (stłumienie pokojowej manifestacji w Petersburgu) początkiem rewolucji.

Pierwsze ustępstwa cara i liberalizacja polityki.

1905 – pierwsze wybory do Dumy Państwowej (parlamentu rosyjskiego).

Krwawa polityka premiera Piotra Stołypina.

Skutki rewolucji 1905 r. w Rosji

- zmiana w sposobie rządzenia państwem – rezygnacja z autorytarnej polityki
- powołanie Dumy
- legalizacja partii i stowarzyszeń politycznych
- obudzenie się tożsamości narodowej wielu mniejszości

Rewolucja 1905 r. na ziemiach polskich

Trzy wizje polityki względem caratu: endecji, PPS i SDKPiL.

Pierwsze strajki i manifestacje w Królestwie Polskim następstwem „krwawej niedzieli”.

Zamachy Organizacji Bojowej PPS.

Skutki rewolucji na ziemiach polskich

- swobodna działalność Kościoła rzymskokatolickiego
- przywrócenie nauczania w języku polskim w szkołach gminnych
- zaprzestanie prześladowania członków Kościoła greckokatolickiego
- utworzenie katedry literatury polskiej i języka polskiego na Uniwersytecie Warszawskim
- zaprzestanie prześladowań Polaków na ziemiach zabranych
- możliwość wybierania przez Polaków przedstawicieli do Dumy

Polskie organizacje niepodległościowe

Działalność niepodległościowa skupiona wokół PPS i Józefa Piłsudskiego.

Galicja głównym miejscem tworzenia się organizacji niepodległościowych.

1908 – powstanie Związku Walki Czynnej.

Najważniejsze organizacje niepodległościowe: Towarzystwo Strzelec, Związek Strzelecki,

Polskie Drużyny Strzeleckie, Tymczasowa Komisja Skonfederowanych Stronnictw Niepodległościowych.

Polecane publikacje

M.A. Koprowski, *Legiony – droga do legendy. Przed wyruszeniem w pole 1906–1914*, Zakrzewo: Wyd. Replika, 2018.

K.R. Kowalczyński, *Łódź 1905. Kulisy rewolucji*, Łódź: Księży Młyn, 2017.

Rewolucja 1905. Przewodnik Krytyki Politycznej, pod red. K. Piskały i W. Marcy, Warszawa: Wyd. Krytyki Politycznej, 2013.

